הִלְכוֹת תְּפִלִּין סִימָן לז לח

אָבִיו * לְקָנוֹת לוֹ תְּפִלִּין (ט) לְחַנְּכוֹ. הַגָּהָה: * וְיֵשׁ אוֹמְרִים * דְּהַאי קָטָן, (י) דַּוְקָא שֶׁהוּא (יא) בֶּן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר

(ז) [ד] שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד (בעל העיטור פ״ג דף פט:), (יב) * וְכֵן נָהֲגוּ וְאֵין לְשַׁנּוֹת (דברי עצמו):

לח דִּין מִי הֵם הַחַיָּבִים בִּתְפִלִּין וְהַפְּטוּרִים. וּבוֹ י״ג סְעִיפִים:

א (א) [א]חוֹלֶה מֻעָטִים (ב) פָּטוּר (פ) [א] (ג) מִתְּפִלִּין. הַגָּהָה: אֲפִלּוּ אֵין לוֹ (ג) (ד) צַעַר. אֲבָל שְׁאָר חוֹלֶה, אִם מִצְטַעֵר בְּחָלְיוֹ וְאֵין דַּעְתּוֹ מְיֻשֶּׁבֶת עָלָיו, (ה) פָּטוּר, וְאִם לָאו חַיָּב (מרדכי הלכות תפילין ריש פ״ק דשבת ר״ג) ארחות חיים (הלכות תפילין סי׳ ג) ומיימוני פרק ד׳ (סי״ג):

ב (ו) [ב]מִי שֶׁרָבִּי לוֹ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל (ז) לְהִתְפַּלֵּל בְּלֹא הֲפָחָה, מוּטָב שֶׁיִּתְעַבֵּר זְמַן הַתְּפִלָּה מִמַּה שֶׁיִּתְפַּלֵּל בְּלֹא גּוּף נָקִי (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן פ׳ (ס״ע)). וְאִם יִרְאֶה לוֹ שֶׁיּוּכַל לְהִתְעַמֵּיד עַצְמוֹ

בְּגוּף נָקִי (ח) בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע, יָנִיחַ תְּפִלִּין בֵּין אַהֲבָה לִקְרִיאַת שְׁמַע, (ט) וִיבָרֵךְ: ג (י) [ג]נָשִׁים וַעֲבָדִים פְּטוּרִים מִתְּפִלִּין, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִצְוַת עֲשֵׂה (יא) שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא. הַגָּהָה: וְאִם (יב) הַנָּשִׁים רוֹצִין

לְהַנִּיחַ עַל עַצְמָן, (יג) מוֹחִים בְּיָדָן (כל בו (סי׳ פט)): ד [ד]הַמְנִיחַ תְּפִלִּין צָרִיךְ (יד) לְדַהֵר מֵהָרְהוּר תַּאֲוַת

(ג) אִשָּׁה. הַגָּהָה: וְאִם אִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּלֹא הִרְהוּרִים, מוּטָב (טו) שֶׁלֹּא לְהַנִּיחָם (כל בו (סי׳ פט) וארחות חיים (הל׳ תפילין סי׳ ג)):

א חַיִּין ק״ו (פ״א). ב תְּשׁוּבַת רַא״שׁ כְּלָל ד׳ סִימָן א׳. ג בְּרָכוֹת כ׳ (ע״א). ד בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וכתב) בְּפֵרוּשׁ הַיְרוּשַׁלְמִי (ברכות פ״ב ה״ג) שֶׁפֵּרֵשׁ בְּאָרְחוֹת חַיִּים (הל׳ תפילין סי׳ ג) רְאִיָּה לְמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּשֵׁם הַרַ״מ.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ד] שָׁנִים. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָל שְׁהוּגְיַע לְשָׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה וְיוֹם אֶחָד, אַף שֶׁאֵין יָדוּעַ שְׁהֻבְיָא (ב׳) שְׂעָרוֹת, חַיָּב בְּתְפִלִּין מִדִּינָא מֻחְמֶּרֶת חֲזָקָה דְּרַבָּנָן (נדה מו.), דְּכָל שְׁהִגִּיעַ לְכְלַל שָׁנִים,

חֲזָקָה הֲבִיא סִימָנִים. וְעַיֵּן לְקַמָּן נ״ה (סעיפים ס״ז) לְעִנְיַן שָׁנָה הָעִבּוּר וּשְׁאָר דִּינִים בָּזֶה:

א [א] מִתְּפִלִּין. עַיִן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּחוּת יָאִיר (סי׳ רלו) שֶׁכָּתַב דְּאֲפִלּוּ לֹא הִנִּיחַ תְּפִלִּין מֵעוֹלָם, אֵין לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, כֵּיוָן דְּרַגְלִיָּה וּתְדִירָה (עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן כ״ח וּבְכִתְבוֹאוֹת שׁוֹר שָׁם (סק״ד)), וְכֵן בְּסִימָן סָפֵר וְנִשּׂוּאֵי בָּנוֹ וְלֶדֶת נְכָדוֹ הָרִאשׁוֹן אֵין לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ. וּבְלֶדֶת בֵּן זָכָר. יֵשׁ מְבָרְכִין שֶׁהֶחֱיָנוּ, וְלֵכֵן אֵין מְבָרְכִין בְּשִׁבַּת הַמִּילָה, וַאֲפִלּוּ בְּלֶדֶת בֵּן בְּכוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב שַׁ״ךְ בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס״ה (ס״ק יז), עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן לְצִיל בְּט״ז

לְהַחְמִיר בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה, מַהַר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ב׳: ד (ג) אִשָּׁה. עַיִן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וכתב) וּמַה שֶּׁכָּתַב עָלָיו הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ו), וְהַיַּד אַהֲרֹן (הגב״י) מְיַשְּׁבוֹ:

בַּאֵר הֵיטֵב

ג (ד) שָׁנִים. וְהַב״ח (ס״ד) חוֹלֵק וְכָתַב דְּקָטָן הַלּוֹמֵד תַּלְמוּד וְיוֹדֵעַ לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ, חַיָּב אֲבִיו לְקָנוֹת לוֹ תְּפִלִּין, גַּם הָרַ״ש הַלֵּוִי חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן א׳ פֶּסֶק מַשְׁהִגִּיעַ לְעֶשֶׂר שָׁנִים חַיָּב לְחַנְּכוֹ בְּמִצְוֹת תְּפִלִּין. וְעַכְשָׁו נָהֲגוּ לְהַנִּיחַ שָׁנִים אוֹ שִׁלְשָׁה חֳדָשִׁים קֹדֶם הַשְּׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד):

א (פ) מִתְּפִלִּין. מִי שֶׁבִּשֵּׁל מִצְוֹת תְּפִלִּין מֵחֲמַת חֹלִי, וְעָבְרוּ עָלָיו שִׁלְשִׁים יוֹם שֶׁלֹּא הִנִּיחָם, אִם כְּשֶׁחָזַר צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ אוֹ לֹא, פֶּסֶק בְּתְשׁוּבוֹת חַוַּת יָאִיר סִימָן (רל״ט) [רל״ז] דְּאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, כֵּיוָן דְּאִינוּ מִצְוָה דְּאִתָּא מִזְמַן לִזְמַן, עַיֵּן שָׁם:

(ג) צַעַר. אֲפִלּוּ חוֹלֶה בְּשׁוּקִים וּבְרְחוֹבוֹת, פָּטוּר. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״א) דְּאִם רוֹצֶה לְהַחְמִיר בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה, מַהַר. עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וכתב) וּמַה שֶּׁכָּתַב עָלָיו הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ו), וְהַיַּד אַהֲרֹן (הגב״י) מְיַשְּׁבוֹ:

בַּאוּר הֲלָכָה

* לִקְנוֹת ו׳. וְיֵשׁ לְעַיֵּן אִם יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי בָּנִים, אִם חַיָּב לִקְנוֹת תְּפִלִּין עֲבוּר כָּל אֶחָד, אוֹ שֶׁיּוֹצֵא בְּמַה שֶׁיְּחַנֵּךְ מִתְּחִלָּה לִבְנוֹ הָאֶחָד, וְאַחַר תְּפִלָּתוֹ יִתֵּן לִבְנוֹ הַשֵּׁנִי. וְכֵן בְּיֵשׁ לוֹ בֵּן אֶחָד וְהוּא מַשִּׂיג לִשְׁאֹל עֲבוּרוֹ תְּפִלִּין, אוֹ שֶׁיִּתֵּן לוֹ אֶת תְּפִלָּיו לִקְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה בְּכָל עֵת הַחְנוּךְ דְּהַיְנוּ עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְאִישׁ, אִם יוֹצֵא בְּזֶה, דְּאִפְשָׁר מַה דְּנָקֵט הַבְּרַיְיתָא [סַכָּה דַף (מ״ב) (מ״ב)] (ע״א) 'אֲבִיו קוֹנֶה לוֹ תְּפִלִּין', הַיְנוּ דַּוְקָא בְּזִמָּנָם שֶׁהֵיוּ מַנִּיחִין תְּפִלִּין כָּל הַיּוֹם, וְאֵין מְצוּי שֶׁיִּשְׁאֵיל אֶחָד לַחֲבֵרוֹ תְּפִלִּין, מַה שֶׁאֵין כֵּן בִּזְמַנֵּנוּ, תֵּדַע דְּלֹא נָקֵט כֵּן בְּלוּלְב. שׁוּב מָצָאתִי בְּבֵ״ח (ס״ד) שֶׁפִּשְׁפֵּשׁ קְצָת כְּדִבָּרֵינוּ, וְיֵשׁ לְדַחוֹת, עַיֵּן שָׁם וְצָרִיךְ עִיּוּן:

* וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ׳. כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (שם) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם הוּא שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים אֵיזֶה חִיּוּב יֵשׁ עַל אֲבִיו, דְּאִישׁ בְּפָנֵי עַצְמוֹ הוּא, וְאִם הוּא עָנִי כָּל יִשְׂרָאֵל מְצַוִּין לְהַחְיוֹתוֹ, וְיֵשׁ לוֹמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וְלֹא הֲבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, וּלְפִי זֶה יֵשׁ לוֹמַר דְּהוּא הַדִּין עַד רֹב שְׁנוֹתָיו אִם לֹא הֲבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת חַיָּב לְחַנְּכוֹ, עַד כָּאן דִּבְרָיו. וְאַף דְּאָז חַיָּב מִדִּינָא מֻחְמֶּרֶת חֲזָקָה דְּרַבָּנָן (נדה מו.), וּכְמוֹ שֶׁהֲבִיא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ד), אַף עַל פִּי כֵן יֵשׁ לוֹמַר דְּלֹא פָּקַע מֵאֲבִיו מִצְוַת חִנּוּךְ כָּל זְמַן שֶׁאֵין יָדוּעַ שֶׁהֲבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת. אֲבָל כָּל זֶה דְּחַק גָּדוֹל, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן רכ״ה סָעִיף ב׳ דְּכְשֶׁנַּעֲשָׂה הַבֵּן שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה, אֲבִיו מְבָרֵךְ בָּרוּךְ שֶׁפְּטָרַנִי וְהַיְנוּ מִמִּצְוַת חִנּוּךְ לְפִי מַה שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם שָׁם (סק״ה), וְלֹא אִישְׁתְּמִיט אַחַד מֵהֶם לוֹמַר דְּדַוְקָא כְּשֶׁיָּדוּעַ שֶׁהֲבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת, אֶלָּא בְּוַדַּאי דְּלִעְנְיַן חִנּוּךְ שֶׁהוּא דְּרַבָּנָן נוֹכַל לִסְמֹךְ עַל חֲזָקָה דְּרַבָּנָן. וְהָאֱמֶת יוֹרֶה דַּרְכּוֹ שֶׁלֹּא רָאָה הַפְּרִי מְגַדִּים אֶת סֵפֶר הֶעָטוּר חֵלֶק ב׳, שֶׁכְּיָמֵינוּ עַדַיִן לֹא נִדְפַּס, כִּי לְפִי מַה שֶׁכָּתַב שָׁם (דף סא:) מוּכָח שֶׁלְּדִידֵיהּ לֹא נִזְכַּר בַּגְּמָרָא הַאי דִּינָא כְּלָל לְעִנְיַן תַּפְקֻנְתָּא דְּרַבָּנָן, וּמִשְּׁמַע מִינֵּיהּ דְּלֹא הָיָה עַל זֶה תַּקָּנְתָּא כְּלָל, רַק לְעִנְיַן דְּאוֹרַיְיתָא שֶׁאֵין בֵּן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה מְחַיֵּב בְּתְפִלִּין כִּי אִם כְּשֶׁיּוֹדֵעַ לִשְׁמֹר תְּפִלָּיו, וְהַבֵּיא עַל זֶה הַמַּכִּילְתָּא (שמות יג י) רְאָיָה מִמִּקְרָא (שמות שם) 'וְשָׁמַרְתָּ אֶת הַחֻקָּה הַזֹּאת' עַיֵּן שָׁם, וְהוּא אֲפִלּוּ אִם הֲבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת דְּוַדַּאי לֹא מָיְיתִינַן מִזּוֹהָה הַנִּזְכָּר שָׁם, עַיֵּן שָׁם. וּלְעִנְיַן קְרִיאַת הַפָּרָשִׁיּוֹת מַה שֶּׁיֵּשׁ אֲבִיו לָזֶה, עַיֵּן בְּסֵפֶר בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ו) וְיִתְיַשֵּׁב לְךָ. וְכָל זֶה לְפִי שִׁיטַת הַפְּרִי מְגַדִּים מַה שֶּׁיֵּשׁ אֲבִיו לָזֶה, עַיֵּן בְּסֵפֶר בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ו) וְיִתְיַשֵּׁב לְךָ. וְכָל זֶה לְפִי שִׁיטַת הֶעָטוּר, אֲבָל אֲנַן קַיְימָא לַן כְּדַעַת כָּל הַפּוֹסְקִים וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה קטן), דְּלֹא נִזְכַּר בְּגְמָרָא הַאי דִּינָא כְּלָל לְעִנְיַן גְּדוֹל, רַק לְעִנְיַן קָטָן נָהֲגוּ הָעוֹלָם לְהַחְמִיר כְּהֶעָטוּר שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין:

* דְּהַאי קָטָן דַּוְקָא. פֵּרוּשׁ, וְאִי תַּלְיָא בְּאִם יוֹדֵעַ לִשְׁמֹר תְּפִלִּין, שָׁוֶה הִיא שִׁיטַת בַּעַל הֶעָטוּר, כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשׁ שָׁם. וּמַה דְּאֵין נוֹהֲגִין כַּהִיּוֹם לְדַקְדֵּק בָּזֶה, אֶפְשָׁר דְּהָרַמ״א לֹא פָּסַק לְנַהֵג כְּוָותֵיהּ רַק לְעִנְיַן שֶׁלֹּא יִניַּח קֹדֶם בַּר מִצְוָה, וְלֹא לָזֶה, וְכֵן מוּכָח קְצָת בְּדִבְרֵי מֹשֶׁה (אות ב), עַיֵּן שָׁם. אִי נָמֵי דִּכְל זֶה דַּוְקָא בְּזִמָּנָם שֶׁהָיוּ מַנִּיחִין תְּפִלִּין כָּל הַיּוֹם וְקָשֶׁה לְזַהֵר בְּשִׁמִּירָתָן, אֲבָל בְּהַיּוֹם שֶׁאֵין מַנִּיחִין רַק בְּזִמַּן קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה, תְּלִינַן מִסְתָּמָא בְּשִׁנְעֲשָׂה שֶׁלֹּשׁ עֶשְׂרֵה שֶׁיֵּדַע לִשְׁמֹר תְּפִלָּיו, דְּוַדַּאי הַמְּבָאר בְּסָעִיף ב׳, אִם לֹא כְּשֶׁנַּעֲשָׂה שֶׁאֵין יוֹדֵעַ לִשְׁמֹר תְּפִלָּיו:

* וְכֵן נָהֲגוּ. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יב). וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (שם) שֶׁמְּצַדֵּד לִפְסֹק כְּמוֹ בְּהָדְיָא לְהַקֵּף, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר תּוֹסְפוֹת יְרוּשָׁלַיִם: (יג) מוֹחִים בְּיָדָן. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר תּוֹסְפוֹת יְרוּשָׁלַיִם, וְנָשִׁים אֵין זְרִיזוֹת לְהִזָּהֵר: ד (יד) לְדַהֵר. דְּבָעִינַן (ט) גּוּף נָקִי גַּם מִמַּחְשָׁבָה רָעָה: (טו) שֶׁלֹּא לְהַנִּיחָם. וּמִכָּל מָקוֹם יִרְאֶה בְּכָל הֵיכְלֹת (י) לָכֹף אֶת עַצְמוֹ וְלִמְשֹׁךְ הַלֵּב לִירְאַת שָׁמַיִם כְּדֵי לְהַסִּיחַ הַדַּעַת מִדִּבְרֵי

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

חִנּוּךְ הוּא: (ט) לְחַנְּכוֹ. בְּמִצְוַת הֲנָחָתָן, וְכֵן לְלַמְּדוֹ הַדִּינִים הַנִּצְרָכִים לָזֶה: (י) דַּוְקָא. וְקָדַם לָכֵן אֵין מַנִּיחוֹ לִלְבֹּשׁ תְּפִלִּין אֲפִלּוּ אִם יִרְצֶה, דִּבְרַוַּדַּאי אֵין יוֹדֵעַ לִשְׁמֹר תְּפִלִּין: (יא) בֶּן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שָׁנִים. הַיְנוּ, אֲפִלּוּ אִם לֹא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ב)]: (יב) וְכֵן נָהֲגוּ. וְעָכְשָׁו נָהֲגוּ לְהַנִּיחַ שָׁנִים אוֹ שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים קֹדֶם הַזְּמַן [מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד)], וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד״ה וכן נהגו). חֵרֵשׁ הַמְדַבֵּר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר, חַיָּב בְּהַנָּחַת תְּפִלִּין, אֲבָל אֵין שׁוֹמֵעַ וְאֵין מְדַבֵּר, אֵין מוֹחִין בְּיָדוֹ מִלְּהַנִּיחָם אִם רוֹצֶה [בַּאֵר הֵיטֵב (סק״א)]:

א (א) חוֹלֶה מֻעָטִים. וְהוּא הַדִּין (פ) מִי שֶׁשָּׁתָה מַשְׁקֶה הַמְּשַׁלְשֵׁל: (ב) פָּטוּר. מִשּׁוּם דִּתְפִלִּין בְּעֵי גּוּף נָקִי: (ג) מִתְּפִלִּין. מִי (ג) שֶׁבִּטֵּל מִצְוַת תְּפִלִּין מֵחֲמַת חֹלִי, וְעָבְרוּ עָלָיו שְׁלֹשִׁים יוֹם שֶׁלֹּא הֲנִיחָם, כְּשֶׁחָזַר וּמְנִיחָם אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ: (ד) צַעַר. אֲפִלּוּ (ג) אִם הוֹלֵךְ בַּשּׁוּקִים וּבְרְחוֹבוֹת, פָּטוּר, (ד) וְאָסוּר לוֹ לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ בָּזֶה, אֶלָּא בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה אִם יוֹדֵעַ שֶׁיּוּכַל לְהַעֲמִיד אֶת עַצְמוֹ בְּגוּף נָקִי, וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב לְקַמָּן בְּסָעִיף ב׳: (ה) פָּטוּר. שָׁמָּא (ה) מִתּוֹךְ הַצַּעַר יִסַּח דַּעְתּוֹ מֵהֶם. וְאִם רוֹצֶה לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ, (ו) רַשַּׁאי. מִי (ז) שֶׁלִּבּוֹ עָרֹם, דְּהַיְנוּ שֶׁהוֹלֵךְ בְּמַכְנָסַיִם לְבַד וּלְמַעְלָה הוּא עָרֹם [וְאֵין בְּכְלַל זֶה מַה שֶּׁבַּיּוֹם הַצַּוָּאר פָּתוּחַ], לֹא יָנִיחַ תְּפִלִּין, דְּאֵף דִּלְבָרֵךְ רַשַּׁאי כֵּיוָן שֶׁעָרְוָתוֹ מְכֻסָּה, כְּדִמּוֹכָח בְּסִימָן ע״ד (ס״ב), אֲפִלּוּ הָכִי אֵין נָכוֹן שֶׁיִּהְיֶה מְגֻלֶּה לִבּוֹ וְיָנִיחַ תְּפִלִּין: ב (ו) מִי שֶׁרָבִּי ו׳. לְאַפּוּקֵי אִם אֵינוֹ יוֹדֵעַ בְּבֵרוּר, בְּוַדַּאי אֵין לְבַטֵּל אֲפִלּוּ תְּפִלָּה בְּצִבּוּר מִשּׁוּם זֶה: (ז) לְהִתְפַּלֵּל. דַּוְקָא תְּפִלָּה, מִשּׁוּם דְּהוּא כְּעוֹמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, וּגְנַאי הוּא לַעֲמֹד לְהִתְפַּלֵּל עַל דַּעַת שֶׁיִּפְסֹק בְּאֶמְצַע עַד שֶׁיִּכְלֶה הָרַיח, אֲבָל קְרִיאַת שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ מַהֵר, אַף בְּלִי תְּפִלִּין: (ח) בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע. עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן פ׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ג) כִּי שָׁם יְבֹאַר הַכֹּל בְּעָזְרַת ה׳: (ט) וִיבָרֵךְ. וְיִקְרָא בָּהֶן שְׁמַע וְאַחַר כָּךְ יַחֲלֹץ. וְאִם יוֹדֵעַ שֶׁאֵין יְכוֹל לַעֲצֹר עַצְמוֹ מִלְּהָנִיחַ אֶלָּא בְּכְדֵי שֶׁיּוּכַל לְחַלֵּץ הַשֵּׁל רֹאשׁ, אֲפִלּוּ הָכִי מַהֵר לְהָנִיחַ לְכַתְּחִלָּה אֶת שְׁנֵיהֶם, כַּן כָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ב), אֲבָל הַפְּרִי מְגַדִּים מְפַקֵּפֵק בָּזֶה: ג (י) נָשִׁים. (ם) וְטַמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס, חַיָּבִין בְּתְפִלִּין מִסָּפֵק כְּכָל הַמִּצְוֹת: (יא) שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא. דְּהָא שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב לָאו זְמַן תְּפִלִּין: (יב) הַנָּשִׁים. א]עַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משז״ז סק״ב) שֶׁהוּא הַדִּין לְעִנְיַן עֲבָדִים, וְעַיֵּן בְּסֵפֶר תּוֹסְפוֹת שַׁבָּת שֶׁכָּתַב

נְקִי מִמַּחְשָׁבָה רָעָה: (טו) שֶׁלֹּא לְהַנִּיחָם. מִפְּנֵי שֶׁצְּרִיכִין גּוּף נָקִי, וְנָשִׁים אֵין זְרִיזוֹת לְהִזָּהֵר: ד (יד) לְזָהֵר. דְּבָעִינַן (ט) גּוּף

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (פ) חֵי אָדָם (ח״א כלל יד סי״ח): (ב) בַּאֵר הֵיטֵב (סק״א): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ד) מָגֵן אַבְרָהָם (שם): (ה) פְּרִישָׁה (סק״א): (ו) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם

ג (ם) פְּרִי מְגַדִּים: (שם) וּפְרִי מְגַדִּים בְּסִימָן ל״ט (א״א סק״א): (י) בֵּית יוֹסֵף (שם, ע״ש): ד (ס) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה וכתב עתר):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ג) משמע דדוקא נשים מוחין בידן, אבל עבדים מותרים להניח.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ה הָאֲבֵל (טז) בְּיוֹם (ז) [ד] רִאשׁוֹן (יז) אָסוּר לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, (יח) מִכָּאן וְאֵילָךְ (ה) (יט) חַיָּב אֲפִלּוּ בָּאוּ (כ) פָּנִים (ו) חֲדָשׁוֹת: ו [י]בְּתִשְׁעָה בְּאָב (כא) חַיָּבִין בִּתְפִלִּין (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן תקנ"ה (ס"ק)): ז (ו) [יא]חָתָן וְשׁוֹשְׁבִינָיו (פַּרוּשׁ, רֵעָיו הַשְּׂמֵחִים עִמּוֹ) (כב) וְכָל בְּנֵי חֻפָּה, (כג) פְּטוּרִים, מִשּׁוּם דְּשָׁכִיחַ שְׂכָרוּת וְקַלּוּת רֹאשׁ:

ח * [יב]פּוֹתְבֵי תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת, * הֵם (מ) (כד) וְתַגָּרֵיהֶם (כה) וְתַגָּרֵי תַגָּרֵיהֶם וְכָל הָעוֹסְקִים בְּמְלֶאכֶת שָׁמַיִם, פְּטוּרִים [יג]מֵהֲנָחַת תְּפִלִּין כָּל הַיּוֹם, זוּלַת בְּשָׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה. הַגָּה: * וְאִם הָיוּ (כו) * צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת

ה מוֹעֵד קָטָן כ"א (ע"א), וּכְדַעַת הָרַי"ף שָׁם (יג). ו רא"ש פֶּרֶק בְּתֵרָא דְּתַעֲנִית (סי' ז). ז סַכָּה כ"ה (ע"ב). ח שָׁם כ"ו (ע"א).

ט רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יג ח"ג, ע"י"ש) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ נִסִּים (סוכה יא. ד"ה ואיכא) וְהַגְּהוֹת אֲשֶׁרִי (סוכה פ"ב סי' ו) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' רצט) וְרַבֵּנוּ יוֹנָה (ברכות ט: ד"ה למימרא).

בַּאֵר הֵיטֵב

ה (ז) **רִאשׁוֹן.** פָּרוּשׁ, בְּיוֹם הַקְּבוּרָה, דְּבְיוֹם הַמִּיתָה פָּטוּר מִכָּל הַמִּצְוֹת כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִקְבַּר, דְּאִז מִקְרֵי אוֹנֵן. וְהוּא הַדִּין אִם שָׁמַע שְׁמוּעָה קְרוֹבָה, אִסּוּר גַּם כֵּן לְהָנִיחַ תְּפִלִּין בְּיוֹם הָרִאשׁוֹן, כְּמוֹ יוֹם הַקְּבוּרָה. ט"ז בְּיוֹרֵה דֵּעָה סִימָן ת"ב סָעִיף קָטָן א'. וּמְהָרִי"ט ץ"ץ בְּחִדּוּשָׁיו (נדפס בסוף השו"ת) לְפָרֵק אֵיזֶהוּ נָשָׁךְ דף י"ב (ע"א מדפי הספר) כָּתַב דִּנְקָטִינַן דְּדַוְקָא יוֹם הַמִּיתָה וְיוֹם הַקְּבוּרָה פָּטוּר מִן הַתְּפִלִּין יוֹם רִאשׁוֹן, אֲבָל כְּשֶׁהַמִּיתָה הָיָה יוֹם אֶחָד וְהַקְּבוּרָה יוֹם אַחֵר, חַיָּב בְּתְפִלִּין אֲפִלּוּ בְּיוֹם רִאשׁוֹן, עַיֵּן שָׁם: (ה) **חַיָּב.** מִשְׁמַע דְּחַיָּב מִיָּד, אֲבָל בְּיוֹרֵה דֵּעָה סִימָן שפ"ח (ס"א) כָּתַב אַחַר הָנֵץ הַחַמָּה. עַיֵּן מֵגֵן אַבְרָהָם. וְעוֹלַת תָּמִיד (סק"ה). כָּתַב הָאַרי"ז זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה (סעמי המצוות פר' ריח"ו) דְּאֵין לְהָנִיחַ תְּפִלִּין דְּרַבָּנוּ תָּם כָּל שִׁבְעָה יְמֵי אֲבֵלוּת. וּמֵגֵן אַבְרָהָם (שם) פָּסַק דְּאִם בָּאוּ פָּנִים חֲדָשׁוֹת אֵינוֹ מֵנִיחַ לְכַתְּחִלָּה עַד שֶׁיֵּלְכוּ, אֲבָל אִם מֵנִיחַ אֵינוֹ חוֹלֵץ, עַיֵּן שָׁם: ז (ו) **חָתָן וְשׁוֹשְׁבִינָיו.** בְּתִשׁוּבַת רַמ"א סִימָן קל"ב כָּתַב דְּחָתָן בַּזְּמַן הַזֶּה חַיָּב בְּתְפִלָּה וּבִתְפִלִּין, וְכֵן נִתְפַּשֵּׁט הַמִּנְהָג בַּזְּמַן הַזֶּה בְּאַרְצוֹת אֵלּוּ דְּחָתָן וְכָל בְּנֵי חֻפָּה הַמְּפֻרְסָמִים לֹא הַפְסִיד אִם הֶחָתָן מֵסֵב אֶצְלָם, עַיֵּן שָׁם וּבְכֻנְסָת הַגְּדוֹלָה (הגב"י) ח (מ) **וְתַגָּרֵיהֶם.** דְּוַקָא הַלּוֹקְחִים כְּדֵי לְהַמְצִיאָם לְמִכֹּר לְמִי שֶׁצָּרִיךְ לָהֶם, אֲבָל אִם עוֹשֶׂה כְּדֵי לְהִשְׁתַּכֵּר לֹא מִקְרֵי עוֹסֵק בְּמִצְוָה. מֵגֵן אַבְרָהָם (סק"ח):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

סוף סִימָן כ"ב: ה [ד] **רִאשׁוֹן.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב בְּשִׁמְּעָה קְרוֹבָה, כָּתַב בְּשֶׁלְמֵי צִבּוּר (דיני תפילין ס"ה) בְּשֵׁם סֵפֶר שֵׂכֶל יְהוּדָה לְמַהֲרַ"י עַיְיאַשׁ בְּיוֹרֶה דֵּעָה (סי' שפח),

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הֲבֵאי הַמְּזִיקִים לַגּוּף וְלַנֶּפֶשׁ, וּלְפָנוֹת הַלֵּב לְקַבֵּל עֲלֵיו עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּקָדֻשָּׁה: ה (טז) **בְּיוֹם רִאשׁוֹן.** פָּרוּשׁ, אֲפִלּוּ בַּיּוֹם שֶׁנִּקְבַּר (יז) שְׁאֵינוֹ יוֹם הַמִּיתָה, כֵּיוָן שֶׁהוּא יוֹם רִאשׁוֹן לַאֲבֵלוּת וְלִמְנַחֲמִים, וְעַל כֵּן אֲפִלּוּ אִם נִקְבַּר (יח) בַּלַּיְלָה לֹא יָנִיחַ תְּפִלִּין בַּיּוֹם. אֲבָל אִם מֵת אוֹ נִקְבַּר בְּחוֹל הַמּוֹעֵד, מֻנָּח תְּפִלִּין בֵּין בְּחוֹל הַמּוֹעֵד [וְהַפְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן ע"א (משז"ז סק"ה) מְקַפְּקֵף בָּזֶה, דְּמִכָּל מָקוֹם יוֹם מַר הוּא לוֹ הַיּוֹם הָרִאשׁוֹן, וְעַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ לְזַהֵר שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן, וּבְלֹאו הָכִי הַמִּנְהָג שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ עַל תְּפִלִּין בְּחֹל הַמּוֹעֵד] וּבֵין לְאַחַר הַמּוֹעֵד, אַף שֶׁהוּא יוֹם רִאשׁוֹן לַאֲבֵלוּת, מִכָּל מָקוֹם כְּבָר נֶחְמְדוּהוּ מְנַחֲמִים בַּמּוֹעֵד. וְכֵן כְּשֶׁנִּקְבַּר בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי, יָנִיחַ תְּפִלִּין בְּאָסְרוּ חַג, דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי עוֹלֶה לְמִנְיַן שִׁבְעָה, וְיוֹם שֶׁאַחַר הַמּוֹעֵד יַחְשֹׁב לְשֵׁנִי. וְכֵן אִם שָׁמַע שְׁמוּעָה קְרוֹבָה [דְּהַיְנוּ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים אֲפִלּוּ בְּיוֹם שְׁלֹשִׁים עַצְמוֹ] גַּם כֵּן דִּינוֹ כְּיוֹם הַקְּבוּרָה, וְלָכֵן אֲפִלּוּ אִם שָׁמַע בַּלַּיְלָה, לֹא יָנִיחַ תְּפִלִּין בַּיּוֹם, וַאֲפִלּוּ בָּא לוֹ שְׁמוּעָה קְרוֹבָה כְּשֶׁכְּבָר הֵנִיחַ תְּפִלִּין וְהִתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל, חוֹלְצָן. וְאִם שָׁמַע שְׁמוּעָה רְחוֹקָה, דְּהַיְנוּ לְאַחַר שְׁלֹשִׁים שֶׁאֵין הָאֲבֵלוּת רַק שָׁעָה אַחַת, מֻתָּר לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין צָרִיךְ לְחָלְצָן. וְעַל כֵּן אִם בָּא לוֹ הַשְּׁמוּעָה בְּאֶמְצַע פְּסוּקֵי דְזִמְרָה וּכְהָאי גַּוְנָא, לֹא יַחֲלֹץ הַתְּפִלִּין רַק יַחֲלֹץ מִנְּעָלָיו מִשּׁוּם אֲבֵלוּת. וְאִם עַל יְדֵי הַשְּׁמוּעָה בָּא לִידֵי בֶּכִי, צָרִיךְ לְחָלְצָן, כִּדְמוּכָח מִיּוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שפ"ח סָעִיף ב' וְסִימָן ת"ב בְּשַׁ"ךְ סָעִיף קָטָן ב', וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסָעִיף ט': (יז) **אָסוּר.** תְּפִלִּין נִקְרָאִין פְּאֵר בַּפָּסוּק (יחזקאל כד יז), וְאָבֵל מְעוֹלֵל בָּאֲפָר, וְאֵין נָאֶה לְתַת פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר: (יח) **מִכָּאן וְאֵילָךְ.** דִּכְתִיב (עמוס ח י) 'וְאַחֲרִיתָהּ כְּיוֹם מָר', שֶׁמַּע מִינַּהּ דְּעִקַּר מְרִירוּת הוּא יוֹם רִאשׁוֹן: (יט) **חַיָּב.** מִשְׁמַע דְּחַיָּב מִיָּד. וְיֵשׁ פּוֹסְקִים (יג) דִּבְיוֹם שֵׁנִי אֵין לְהָנִיחַ קֹדֶם הָנֵץ, עַל כֵּן מַהֲנְכוֹן לְהַמְתִּין מִלְּהָנִיחַ עַד אַחַר הָנֵץ: (כ) **פָּנִים חֲדָשׁוֹת.** לְנַחֵם אוֹתוֹ. וּמִשְׁמַע דְּמֻנָּחִים לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל (יז) הָאַחֲרוֹנִים מַסְקֵי דְּאֵין לְהָנִיחַ בִּפְנֵיהֶם תְּפִלִּין עַד שֶׁיֵּלְכוּ לָהֶם, אֶלָּא דְּאֵין חוֹלֵץ אִם הֵנִיחַ קֹדֶם שֶׁבָּאוּ פָּנִים חֲדָשׁוֹת: ו (כא) **חַיָּבִין בִּתְפִלִּין.** דְּלֹא חָמִיר תִּשְׁעָה בְּאָב מִשְּׁאָר יְמֵי אֲבֵלוּת: ז (כב) **וְכָל בְּנֵי חֻפָּה וְכוּ'.** וְדַוְקָא (טו) בְּמָקוֹם הַחֻפָּה, דְּשָׁם שְׂכִיחַ שְׂכָרוּת וְקַלּוּת רֹאשׁ: (כג) **פְּטוּרִים.** בְּתְשׁוּבַת רַמ"א סִימָן קל"ב כָּתַב דְּהָאִידָּנָא שֶׁאֵף הַחָתָן חַיָּב בְּקִרְיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה [כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִימָן ע' (ס"ג)], מִמֵּילָא חַיָּבִין הֶחָתָן וְכָל בְּנֵי הַחֻפָּה גַּם בִּתְפִלִּין, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמֵגֵן אַבְרָהָם (סק"ז) שֶׁמְּפַקְפֵּק בִּדְבָרָיו, וּמְצַדֵּד לִפְסֹק כְּהַשַּׁלְחָן עָרוּךְ דִּפְטוּרִין מִתְּפִלִּין בְּעֵת הַמְּשׁתֶּה, וְגַם לְעִנְיַן תְּפִלָּה הַמַּקֵּל כְּדַעַת רַשַּׁ"י (סוכה כו. ד"ה משום) לִפְטֹר בְּעֵת הַמְּשׁתֶּה לֹא הִפְסִיד אִם הֶחָתָן מֵסֵב אֶצְלָם, דְּאִז מִדִּבְרֵי הַגְּרָ"א מְשֻׁמָּע שֶׁאֵין לְהָקֵל לְעִנְיַן תְּפִלָּה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף בְּסִימָן רל"ב (ד"ה כתוב בתרומת הדשן). וְעַיֵּן בְּעוֹלַת תָּמִיד (סק"ח) וּבְבִרְכֵי יוֹסֵף (סק"ח) דְּנִתְפַּשֵּׁט הַמִּנְהָג כְּהָרַמ"א, שֶׁהֶחָתָן וְכָל סִיעָתוֹ קוֹרִין וּמְנִיחִין תְּפִלִּין וּמִתְפַּלְלִין מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבִיעִי: ח (כד) **וְתַגָּרֵיהֶם.** אַף שֶׁמְּרוִיחִין מִזֶּה. וְדַוְקָא אִם עִקַּר כַּוָּנָתָם כְּדֵי לְהַמְצִיאָן לְמִכֹּר לְמִי שֶׁצָּרִיךְ לָהֶם, אֲבָל אִם עִקַּר כַּוָּנָתָם רַק לְהִשְׁתַּכֵּר [מֵגֵן אַבְרָהָם (סק"ח)]: (כה) **וְתַגָּרֵי תַגָּרֵיהֶם.** הַקּוֹנִים מִן הַקּוֹנִים לְמִכֹּר עַל יָד עַל יָד: (כו) **צְרִיכִים וְכוּ'.** כְּגוֹן שֶׁנִּזְדַּמֵּן לוֹ קוֹנֶה שֶׁרוֹצֶה לִקְנוֹת סְתָ"ם, וְהַקּוֹנֶה רוֹצֶה לִפְרֹשׁ בַּיִּם אוֹ בְּשֵׂדֶה עַכְשָׁו,

בַּאוּר הַלָּכָה

שְׁכָתַב הַבַּ"ח (ס"ד), דַּעַל כָּל פָּנִים עֲשָׂרָה שָׁנָה הַלּוֹמֵד תַּלְמוּד וּמֵבִין יָכוֹל לְהָנִיחַ תְּפִלִּין, דְּעַלְיוֹ בְּוַדַּאי נוֹהֵג לִקְמוֹ אִם יוֹדֵעַ לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מֵהַדְּבָרִים הַנִּזְקָרִים בְּסִמּוּךְ:

ח * כּוֹתְבֵי סִפְרִים תְּפִלִּין וּמְזוּזוֹת וְכוּ'. כָּךְ צָרִיךְ לוֹמַר, הֵכִי אִיתָא בִּגְמָרָא (סוכה כו.) וּבְכָל הָרִאשׁוֹנִים:

* הֵם וְתַגָּרֵיהֶם וְכוּ'. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק כד) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם מֵגֵן אַבְרָהָם.

וְלַעֲנִיוּת דַּרְכֵּי צָרִיךְ עִיּוּן מִבָּבָא מְצִיעָא דף פ"ב עַמּוּד ב', מַר סָבַר מִצְוָה קָעָבִיד שֶׁהִלְוָהוּ וּמַר סָבַר לָאו מִצְוָה קָעָבִיד שֶׁלְּהָנְאָתוֹ מְתַכֵּוֵן, וְעַיֵּן בְּרַשַּׁ"י שָׁם דְּבִזּוּי הַפַּתְחִיל בְּמִלְוָה וְכוּ' אֲפִלּוּ הָכִי אֵינָא יָכוֹל לְהָבִין שֶׁהוּא מִצְוָה קָעָבִיד וְעַיֵּן בְּרַשַּׁ"י שָׁם דְּבִזּוּי הַפַּתְחִיל וּפְשׁוּטוֹ דְּאִי לָאו מִצְוָה קָעָבִיד שֶׁלְּהָנְאָתוֹ מְתַכֵּוֵן, דְּאֲפִלּוּ הֵיכָא שֶׁהוּא מְכֻוָּן לְהָנְאָתוֹ גַּם כֵּן מִיקְרֵי עוֹסֵק בְּמִצְוָה וּפְטוּר מִלְּמֵיתַב רִיפְתָּא לְעַנְיָא, דְּעַל יְדֵי זֶה הֲוֵי שׁוֹמֵר שָׂכָר. וְאוּלַי דִּכְתָנַת הַמְּקֻרָּא בְּמַה שֶׁאָמַר מַר סָבַר מִצְוָה קָעָבִיד שֶׁהִלְוָהוּ, הַיְנוּ שֶׁמִּתְכַּוֵּן מִכְּבָר בְּזֶה לִקַּיֵּם מִצְוַת בּוֹרְאוֹ וּמְכֻוָּן לְהָנְאָתוֹ גַּם כֵּן, וְרַבִּי אֶלְיעֶזֶר סָבַר דִּלְהָנְאָתוֹ לְבַד מְכֻוָּן, וּכְעֵין מַה שֶּׁפָּרַשׁ רַשַּׁ"י בְּפָסְחִים דף ח' עַמּוּד ב' דִּבּוּר הַמַּתְחִיל הָרֵי זֶה צַדִּיק גָּמוּר וְכוּ' עַיֵּן שָׁם, אֲבָל אִם אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁמְּכַוֵּן לְהָנְאָתוֹ רַק כְּדֵי לְהַרְוִיחַ, לֹא מִיקְרֵי עוֹסֵק בְּמִצְוָה. **וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לִי, דְּאִם מְכֻוָּן לְשֵׁנֵיהֶם בְּשָׁוֶה מִיקְרֵי עוֹסֵק בְּמִצְוָה,** וּכְעֵנְיַן מַה שֶּׁפָּסַק הָאֲלִיָּה רַבָּה בְּסִימָן תקפ"ט סָעִיף קָטָן ח', דְּאִם תָּקַע בְּשׁוֹפָר לְהִתְלַמֵּד וְגַם לְצֵאת בּוֹ יְדֵי מִצְוָה יָצָא עַיֵּן שָׁם וְתָבוֹ. **וְדַע עוֹד, דְּלִעְנְיַן כְּתִיבַת סְתָ"ם גּוֹפָא כְּמוֹ שֶׁמְּצוּי שֶׁהַכּוֹתֵב לְהִשְׁתַּכֵּר, מִסְתַּפִּיקְנָא לוֹמַר דְּאֲפִלּוּ הָכִי מִיקְרֵי בְּכְלַל עוֹסֵק בְּמִצְוָה,** אַף דְּזִלְזוּל הוּא הֵיכִי דְּהַמְּגֵן אַבְרָהָם שֶׁהֶבִיא מִפֵּרוּשׁ רַשַּׁ"י (סוכה שם ד"ה תגריהן), נִרְאֶה לַעֲנִיוּת דַּרְכֵּי לְחַלֵּק אַף דְּעַל יְדֵי זֶה יִפֹּל מִמֶּילָא גַּם כֵּן הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַמְּגֵן אַבְרָהָם, וְהוּא דְּלִעְנְיַן כְּתִיבָה גּוּפָא דְּהִיא בְּוַדַּאי עֶצֶם מִצְוָה כְּדִכְתִיב (דברים ו ט) 'וּכְתַבְתָּם' וְרַק דְּאֵינָהּ גְּמִר מִצְוָה קֹדֶם הַקְּשִׁירָה, וְכִדְמוּכָח בְּמְנָחוֹת (מ"א) [מ"ב] עַמּוּד ב' הוּא תָּמִיד בְּכְלַל עוֹסֵק בְּמִצְוָה, **וַאֲפִלּוּ אִם אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁעִקַּר הִתְחָלָתוֹ לִכְתֹּב הָיָה רַק בִּשְׁבִיל שָׂכָר וּלוּלֵי זֶה לֹא הָיָה מַתְחִיל, מִכָּל מָקוֹם אָמְרִינַן דְּהִשְׁתָּא שֶׁכּוֹתֵב אֵין מְכֻוָּן כְּלָל רַק שֶׁכּוֹתֵב סְתָם לְשֵׁם מִצְוַת תְּפִלִּין כַּדִּין,** וּמַה שֶּׁפָּרַשׁ רַשַּׁ"י (שם) הַלּוֹקְחִין כְּדֵי לְהַמְצִיאָן לְמִכֹּר, הַיְנוּ רַק עַל יְדֵי שֶׁמְּכֻוָּן לְשֵׁם מִצְוָה, וְכֵן נִתְפַּשֵּׁט בְּשֵׁם הָאֲרִי"ז זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה (סעמי המצוות פר' ריח"ו) דְּאֵין לְהָנִיחַ תְּפִלִּין דְּרַבָּנוּ תָּם כָּל שִׁבְעָה יְמֵי אֲבֵלוּת. וּמֵגֵן אַבְרָהָם (שם) פָּסַק דְּאִם בָּאוּ פָּנִים חֲדָשׁוֹת אֵינוֹ מֵנִיחַ לְכַתְּחִלָּה עַד שֶׁיֵּלְכוּ, אֲבָל אִם מֵנִיחַ אֵינוֹ חוֹלֵץ, עַיֵּן שָׁם וּבְכֻנְסָת הַגְּדוֹלָה (הגב"י)

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ה (טז) טַ"ז (סק"ג) וְאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ג) וְדַגּוּל מֵרְבָבָה בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שפ"ח (ס"א) וְדָרְךְ הַחַיִּים (דיני אותן ס"ח), וְכֵן הִסְכִּים בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ד), דְּלֹא כְּמַהֲרִי"ט ץ"ץ (בהידושיו שנדפסו בסוף השו"ת דף יב. מדפי הספר) וְחַיֵּי אָדָם (ח"א כלל יד סי"ט): (יז) אֲלִיָּה רַבָּה (שם) וְדָרְךְ הַחַיִּים (שם), וְכֵן כָּל הַפָּעִיף קָטָן: (יח) יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שפ"ח (ס"א): (יט) מֵגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) וּפְרִי מְגַדִּים: ז (ו) לֶחֶם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות הל' תפילין סי' ל אות קיט):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah